

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย
เรื่อง ประกาศใช้แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
“จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) โดยใช้กรอบการดำเนินงาน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางตามหลัก ๓Rs การจัดระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ชุมชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย จึงขอประกาศใช้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายเชิดชาย ลาชี)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

แผนปฏิบัติการ

ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
“จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย
ประจำปี พ.ศ. 2567

พื้นที่นำร่อง

บ้านเทอดไทย หมู่ที่ 1, บ้านห้วยอื่น หมู่ที่ 10
และบ้านเทอดไทยหนึ่งหมู่ที่ 13

โดย งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

แผนปฏิบัติการ

ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
“จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประจำปี พ.ศ. 2567

พื้นที่นำร่อง

บ้านเทอดไทย หมู่ที่ 1, บ้านห้วยอื่น หมู่ที่ 10
และบ้านเทอดไทยหนึ่งหมู่ที่ 13

โดย งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

คำนำ

การจัดการขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 เห็นชอบกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.2559 – 2564) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ โดยบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อย่างไรก็ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.2559 – 2564) ได้สิ้นสุดในปี 2564 กรมควบคุมมลพิษจึงดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ 2 เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ 2 (พ.ศ.2565 – 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.2566 เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) กระทรวงมหาดไทยจึงได้ให้จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง

ในการนี้ องค์กรบริหารส่วนตำบลเทอดไทย เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่นำร่องบ้านเทอดไทย หมู่ที่ 1 บ้านห้วยอื่น หมู่ที่ 10 และบ้านเทอดไทยหนึ่ง หมู่ที่ 13 ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลเทอดไทย เพื่อให้ประกอบในการดำเนินโครงการ การขอรับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ตำบลเทอดไทยให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานปลัด
องค์กรบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวม	4
บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย	6
บทที่ 4 แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	8
บทที่ 5 แผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”	10

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.2559 – 2564) ได้สิ้นสุดเมื่อปี 2564 กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทฉบับที่ 2 เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศฉบับที่ 2 (พ.ศ.2565 – 2570) สำหรับเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาคส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.2566 เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2565 – 2570) กระทรวงมหาดไทยจึงได้ให้จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านและชุมชน ให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง และด้านการจัดการขยะปลายทาง

องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาก็ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่นาร่อง 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเทอดไทย หมู่ที่ 1, บ้านห้วยอื่น หมู่ที่ 10 และบ้านเทอดไทยหนึ่ง หมู่ที่ 13 ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย เพื่อให้ประกอบในการดำเนินโครงการ และเพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ตำบลเทอดไทยให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ตามหลักการ 3Rs
- 2) เพื่อให้ขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
- 3) เพื่อให้ของเสียอันตรายได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้นและมีการติดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”
- 4) เพื่อให้ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการรวบรวม เก็บขนขยะ และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักและเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
- 6) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเทอดไทยร่วมดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ภายใต้หลักการ 3Rs

3. เป้าหมาย

ด้านการจัดการขยะต้นทาง

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นๆ มีกิจกรรมส่งเสริมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 4 ครั้ง ต่อปี เป้าหมายร้อยละ 100

- 2) ขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกทุกครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์ เป้าหมายร้อยละ 100

ด้านการจัดการขยะกลางทาง

- 1) หมู่บ้านและชุมชนมีการติดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน เป้าหมายร้อยละ 100
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลเขตไทยมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท เป้าหมายร้อยละ 70
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลเขตไทยมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด เป้าหมายร้อยละ 100

ด้านการจัดการขยะมูลฝอยปลายทาง

- 1) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป้าหมายร้อยละ 75
- 2) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป้าหมายร้อยละ 100

4. กรอบแนวคิด

การดำเนินงานสอดคล้องและต่อยอดกับ

4.1 แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดเชียงราย มีแนวทางการปฏิบัติ 5 ขั้นตอน คือ

1. สร้างความตระหนัก และความเข้าใจ ให้กับประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ระดับครัวเรือน
2. เสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย ชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ
3. พัฒนากฎระเบียบ มาตรการ และบังคับใช้กฎหมาย
4. เสริมสร้างองค์ความรู้บุคลากร และพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล
5. เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาจัดการขยะมูลฝอย เพื่อรองรับขยะชุมชนให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด โดยให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารจัดการในภาพรวมของจังหวัด (Single Manager)

4.2 แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วม สู่สมดุลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับผลการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะสภาพปัญหาการไม่มีสถานที่ทิ้งขยะและไม่มีระบบกำจัดหรือการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นไปตามมาตรฐาน สิ่งแวดล้อม และไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

5. คำนิยาม

1. **ขยะ** หมายถึง เศษวัสดุ สิ่งของ จากการใช้งานหรือการบริโภคแล้วใช้ประโยชน์อื่นอีกไม่ได้ และต้องการทิ้ง ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว เศษวัสดุ สิ่งของทุกชนิดอื่นใดที่เกิดจากกระบวนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค หรือกิจกรรมอื่นของมนุษย์ ได้แก่ ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน กากของเสียอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะพลาสติก ขยะอาหาร

2. **ขยะมูลฝอยชุมชน** หมายถึง ขยะที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย สถานประกอบการค้า แหล่งธุรกิจ ร้านค้า สถานบริการ ตลาดสด สำนักงาน ขยะเหล่านี้ ได้แก่ ขยะอินทรีย์ จำพวกเศษอาหาร เศษใบไม้ เศษหญ้า ขยะรีไซเคิลจำพวกแก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก อลูมิเนียม ยาง และขยะทั่วไปจำพวกเศษผ้า เศษไม้ เศษวัสดุต่างๆ

3. **ของเสียอันตรายชุมชน** หมายถึง ของเสียที่เป็นพิษหรืออันตรายที่มาจากครัวเรือนและแหล่งธุรกิจ เช่น โรงแรม สนามบิน ปั้มน้ำมัน ร้านถ่ายรูป ร้านซักแห้ง ของเสียจำพวกนี้ ได้แก่ แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ ภาชนะบรรจุสารเคมี กระจกสเปร์ย ซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์

4. **มูลฝอยติดเชื้อ** หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณมากหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ และรวมถึงมูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือใช้ในการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค การชันสูตรศพ หรือซากสัตว์ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

บทที่ 2

สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวม

1. สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

ขยะมูลฝอยชุมชน

อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย จากการสำรวจข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 1 - 3 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทยมีจำนวนขยะที่จะต้องดำเนินการกำจัดเฉลี่ยจำนวนวันละ 5.8 ตัน ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกเปื้อน เศษอาหาร ผ้าอ้อม ตามลำดับ ซึ่งสามารถจำแนกตามประเภทของขยะ 4 ประเภท ประกอบด้วย ขยะอินทรีย์, ขยะรีไซเคิล, ขยะทั่วไป และขยะอันตราย ได้ดังนี้

ประเภท		ปริมาณ (กิโลกรัม)	ร้อยละ	รวม (กิโลกรัม)	ร้อยละ
ขยะอินทรีย์	1. เศษอาหาร	1,198	20.66	1558	26.86
	2. มูลฝอยจากสวน	256	4.41		
	3. ไม้	104	1.79		
ขยะรีไซเคิล	1. กระดาษ	114	1.97	354	6.10
	2. ขวดพลาสติก	96	1.66		
	3. โลหะและอลูมิเนียม	42	0.72		
	4. แก้ว	102	1.75		
ขยะทั่วไป	1. พลาสติกเปื้อน	3,306	57.00	3,768	64.97
	2. โฟม	72	1.24		
	3. ผ้า	66	1.14		
	4. ผ้าอ้อม	306	5.28		
	5. ยางและหนัง	18	0.31		
ขยะอันตราย	1. หลอดไฟ	105	1.82	120	2.07
	2. แบตเตอรี่	1	0.01		
	3. กระป๋องสเปรย์	10	0.18		
	4. บรรจุภัณฑ์สารเคมี	4	0.06		
		5,800	100.00	5,800	100.00

หมายเหตุ: 1. หน่วย: ร้อยละโดยน้ำหนักกิโลกรัม)

2. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2566 จากการสำรวจองค์ประกอบขยะมูลฝอย และ รายงาน รายเดือน มฟ.2

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทยได้ริเริ่มจัดทำโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในปี 2564 ซึ่งมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จากการจัดทำโครงการได้จัดให้มีการลดและคัดแยกขยะในครัวเรือน อย่างไรก็ตามการเก็บขยะแยกประเภท แยกวัน ยังไม่มีการดำเนินการเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ส่งผลให้การจัดการขยะปลายทางเกิดปัญหาและอุปสรรค ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และพบมีปัญหาด้านความเข้าใจและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในบางแห่งโดยเฉพาะส่วนราชการ องค์กรต่างๆ ยังไม่สามารถแยกขยะได้อย่างชัดเจน รวมทั้งขยะอินทรีย์ซึ่งเป็นขยะที่มีปริมาณมากและเน่าเสียง่าย ซึ่งส่งผลให้การจัดการขยะปลายทางโดยการเทกองส่งผลกระทบต่อส่งกลิ่นเหม็นสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน รวมทั้งยังเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคและสัตว์พาหะนำโรคต่างๆ

2. ลำดับความสำคัญของปัญหาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ปัญหาด้านชุมชน/การมีส่วนร่วม

- 1) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างมาตรการและกฎระเบียบ ข้อบังคับของชุมชน
- 2) กลุ่มเป้าหมายที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ยังขาดความครอบคลุม เช่น เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายร้านค้า เครือข่ายรับซื้อของเก่า เป็นต้น
- 3) ประชาชนขาดความตระหนัก ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ยังมีความคิดที่ว่า การจัดการขยะเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งมีการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์น้อย

ปัญหาด้านการจัดการทรัพยากร

- 1) ขยะมูลฝอยประเภทย่อยสลายได้ ยังไม่มีรูปแบบการลดและใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีประชาชนส่วนน้อยที่มีการทำปุ๋ยน้ำ/ปุ๋ยชีวภาพ และการจัดทำและใช้งานถังขยะเปียกลดโลกร้อน ทำให้เกิดปัญหาขยะเน่าส่งกลิ่นเหม็น
- 2) ขยะรีไซเคิล ปัจจุบันกระทำโดยกระบวนการนอกระบบโดยมีคนเก็บของเก่าหรือร้านรับซื้อของเก่าเข้าไปรับซื้อตามหมู่บ้าน แต่ราคาซื้อขายไม่มีมาตรฐานที่แน่ชัด และเส้นทางการรับซื้อขยะไม่ชัดเจน
- 3) ขยะอันตรายจากชุมชนมีจุดทิ้งขยะยังไม่ครอบคลุมเนื่องจากบางหมู่บ้านมีพื้นที่ขนาดใหญ่

3. อุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

- 1) ขยะมูลฝอยครัวเรือนหรือชุมชนมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในบางวัน เนื่องจากการลดคัดแยกขยะของประชาชนตั้งแต่ต้นทางยังดำเนินการได้ไม่มีประสิทธิภาพ
- 2) การจัดการขยะมูลฝอยบริเวณตลาดและตลาดนัด ยังไม่มีรูปแบบการจัดการขยะอย่างชัดเจน
- 3) ประชากรแฝงในพื้นที่มีจำนวนมาก
- 4) ความไม่เข้าใจและการต่างความคิดเห็น
- 5) การไม่มีจิตสำนึกในการทิ้งขยะไม่แยกประเภท
- 6) ขยะจากนอกพื้นที่ที่ถูกกลอนำมาทิ้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

บทที่ 3

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

1. วิสัยทัศน์

“การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย”

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับครัวเรือน
- 2) เพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย
- 3) เพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ภายใต้นโยบาย “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในระดับชุมชน

3. เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทยประกอบด้วย

1. กระบวนการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับครัวเรือนอย่างน้อย 4 กิจกรรมต่อปี
2. ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายโดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีเครือข่าย
3. เกิดกระบวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในระดับชุมชน

4. กรอบแนวคิด

4.1 หลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) หลักการ Reduce คือ การเรียนรู้ที่จะลด การลดเป็นเพียงการสร้างขยะให้น้อยลง เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ดังนั้นจึงเป็นวิธีแรกในหลัก 3Rs ที่ทุกคนสามารถหยุดปัญหาขยะที่ต้นทางได้โดยการลดการใช้ การเริ่มต้นใช้น้อยลงหมายความว่าขยะในการกำจัดน้อยลงด้วยนั่นเอง ต่อไปนี้คือวิธีง่ายๆ ในการลดปริมาณขยะที่คุณสร้างที่สามารถทำได้ที่บ้านของทุกคน

(2) หลักการ Reuse คือ เรียนรู้การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ คือการนำของเก่าหรือของที่ไม่ต้องการที่อาจทิ้งไป กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ แม้แต่สิ่งของเล็กๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเช่น กล่องไปรษณีย์ หรือถุงพลาสติก และยังมีอีกหลายวิธีที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อช่วยลดขยะได้ และประโยชน์ของการแยกขยะจะช่วยแยกประเภทขยะเพื่อให้เรานำเอามาใช้ใหม่ได้ง่ายขึ้น

(3) หลักการ Recycle คือ เรียนรู้การรีไซเคิลอย่างง่าย ซึ่งการรีไซเคิลเป็นสิ่งสุดท้ายและถูกนำมาใช้บ่อยที่สุดของหลัก 3Rs การรีไซเคิลคือการที่เปลี่ยนวัสดุที่ใช้แล้วทิ้งให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยการแปรรูปอีกครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรที่มากขึ้น และก่อนที่จะรีไซเคิล ต้องเรียนรู้ว่าผลิตภัณฑ์ใดบ้างที่สามารถรีไซเคิลได้ และสิ่งใดที่ไม่สามารถทำได้ เพื่อเป็นก้าวแรกสู่การรีไซเคิลอย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักประโยชน์ของการแยกขยะมากขึ้นด้วย

การจัดการขยะด้วยหลัก 3Rs นั้น จะทำให้ปริมาณของเสียที่ปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมลดลงอย่างมาก โอกาสในการแพร่กระจายสารพิษสู่สิ่งแวดล้อมลดลง อีกทั้งช่วยลดระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลภาวะโดยอัตโนมัติ และการจัดการขยะด้วยหลัก 3Rs รวมถึงการคัดแยกขยะที่บ้าน จะช่วยขจัดวิธีปฏิบัติในการกำจัดของเสียที่ไม่เหมาะสม เช่น การเผาขยะ ทั้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง รวมถึงจัดการกับขยะอย่างไม่ตั้งใจ ในลักษณะที่ไม่สามารถควบคุมได้ แนวทางเหล่านี้จะช่วยให้สามารถจัดการของเสียในลักษณะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

4.2 การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ออกกฎระเบียบกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หลักเกณฑ์และมาตรฐานการลด คัดแยกเก็บ รวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยของเสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงหลักเกณฑ์แนวทางการจัดการ คู่มือปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

4.3 ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีจิตสำนึกและวินัยในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้ายให้ข้อมูล ข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

5. ยุทธศาสตร์/มาตรการ

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

1. การจัดการขยะต้นทาง
2. การจัดการขยะกลางทาง
3. การจัดการขยะปลายทาง

บทที่ ๔

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

แผนงานที่ 1 : การจัดการขยะต้นทาง

1.1) โครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

รายละเอียด

- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการในการลดขยะตามหลักการ 3Rs และวิธีการคัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างถูกต้องจากครัวเรือน

1.2) โครงการส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ประโยชน์

รายละเอียด

- การส่งเสริมและปลูกฝัง สร้างความตระหนักในประชาชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน

1.3) โครงการส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รายละเอียด

- การประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และส่งเสริมการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เช่น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

แผนงานที่ 2 : การจัดการขยะกลางทาง

2.1) โครงการ ธนาคารขยะรีไซเคิล

รายละเอียด

- การเพิ่มช่องทางในการรับซื้อขยะรีไซเคิลที่ถูกแยกจากครัวเรือน เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง และเป็นการสร้างรายได้ให้ครัวเรือนและชุมชน

2.2) โครงการตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน

รายละเอียด

- สำรวจและติดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายให้ครอบคลุมพื้นที่ในชุมชน และกำหนดตารางการจัดเก็บขยะอันตรายในชุมชน อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง และประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะอันตรายให้ประชาชนทิ้งขยะอันตรายในจุดที่กำหนด

2.3) กิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดเก็บขยะมูลฝอยแยกประเภท

รายละเอียด

- ประกาศกำหนดประเภท วัน เวลา ลักษณะวิธี ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกจากครัวเรือนเพื่อนำไปกำจัดปลายทางต่อไป

- โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทยจะดำเนินการจัดเก็บเฉพาะขยะทั่วไปและขยะอันตราย

แผนงานที่ 3 : การกำจัดขยะปลายทาง

3.1) โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะมูลฝอย

รายละเอียดโครงการ

- จ้างเหมาเอกชนในการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะมูลฝอย โดยจัดตั้งเตาเผาขยะมูลฝอยจำนวน 2 เตา เพื่อเผาขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกแล้ว โดยกำจัดไม่เกิน 70 ตันต่อเดือน ราคาตันละ 1,900 บาท

3.2) กิจกรรมส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

- จัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการกำจัดขยะเปียก ด้วยวิธีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

แผนงานที่ 4 : การบริหารจัดการมูลฝอย

- 4.1) ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน กากอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ
- 4.2) การจัดทำคู่มือประชาชน/แผนปฏิบัติการ

บทที่ 5

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ระดับหมู่บ้าน เนื่องจากการปฏิบัติงานดังกล่าวมีห้วงระยะเวลาดำเนินการ ดังนั้น เพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและมีผลสัมฤทธิ์ภายในปี 2567 จึงกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ดังนี้

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
1	ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย ระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน	ตุลาคม 2566	อบต.เทอดไทย
2	แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”	ตุลาคม 2566	อบต.เทอดไทย
3	ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยในพื้นที่	ตุลาคม 2566	อบต.เทอดไทย
4	จัดทำร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน	ตุลาคม 2566	อบต.เทอดไทย
5	จัดประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”	ตุลาคม - พฤศจิกายน 2566	อบต.เทอดไทย
6	จัดทำข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	ตุลาคม - พฤศจิกายน 2566	อบต.เทอดไทย, คณะกรรมการหมู่บ้าน
7	แผนงานที่ 1 : การจัดการขยะต้นทาง		
	(1) โครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน	พฤศจิกายน - ธันวาคม 2566	อบต.เทอดไทย, คณะกรรมการหมู่บ้าน
	(2) โครงการส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ประโยชน์	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567 (อย่างน้อย 1 กิจกรรม/ไตรมาส)	อบต.เทอดไทย, คณะกรรมการหมู่บ้าน
	(3) โครงการส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567 (อย่างน้อย 1 กิจกรรม/ไตรมาส)	อบต.เทอดไทย

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
8	แผนงานที่ 2 : การจัดการขยะกลางทาง		
	(1) โครงการ ธนาคารขยะรีไซเคิล	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567	อบต.เทอดไทย
	(2) โครงการตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน	พฤศจิกายน - ธันวาคม 2566	อบต.เทอดไทย
	(3) กิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดเก็บขยะมูลฝอยแยกประเภท	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567	อบต.เทอดไทย
9	แผนงานที่ 3 : การกำจัดขยะปลายทาง		
	(1) โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดขยะมูลฝอยด้วยเตาเผาขยะมูลฝอย	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567	อบต.เทอดไทย
	(2) กิจกรรมส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567	อบต.เทอดไทย, คณะกรรมการหมู่บ้าน
10	แผนงานที่ 4 : การบริหารจัดการขยะมูลฝอย		
	(1) ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน กากอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ		ประชาชนในพื้นที่
	(2) การจัดทำคู่มือประชาชน/แผนปฏิบัติการ	ตุลาคม 2566	อบต.เทอดไทย

หมายเหตุ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยทุกเดือน